

Nieuwsbrief 2 – 2016

Praten, praten, praten

Onze eerste week hier gaat in een flits voorbij. We hebben zoveel interessante mensen ontmoet en zoveel interessante gesprekken gehad dat het ons duizelt. Een kleine reflectie...

Donderdag 25 augustus

De vroege uren van de dag vullen zich met het zo goed mogelijk verwerken van alle informatie die we hebben gekregen in de afgelopen dagen. Vervolgens wacht vandaag een nieuwe afspraak op ons. Iets na tien uur komt bij de lodge een bescheiden auto aangereden, met daarin de circuitmanager van een nabijgelegen regio, samen met het schoolhoofd van de Mosima Primary School, Abraham. Via mail waren we al in contact gekomen met elkaar en nu is dan het moment daar van een ontmoeting. Waar mister Mojalepo (die we gisteren spraken) 31 scholen onder zijn hoede heeft, heeft zij er 34 onder haar hoede variërend van 99 kinderen tot over de 1.000 en zonder uitzondering scholen waarbij de 'home language' een zwart Afrikaanse taal is. Het eerste dat ze zegt is: *"I am so excited to meet you."*

We settelen ons met wat koud drinken in de schaduw (de winter in Afrika is behoorlijk warm!) en dan volgt een lang en prettig gesprek. Wij vertellen een beetje wie wij zijn en dat doet zij ook. We beginnen met algemeenheden en ons beeld over de situatie in de provincie Limpopo wordt completer en completer. Inclusief de tegenstellingen die in alle verhalen zitten overigens. Oordeelvorming stellen we voorlopig maar uit, voor zover dat gaat.

De voornaamste reden dat zij met ons wil praten is dat zij steun zoeken voor de Mosima School. Een school gebouwd in 1991, onder de blanke regering. Ze hebben foto's bij zich van de school en die verschillen als dag en nacht van de status van Boithuto. Waar Boithuto geboren is uit nood en steeds een beetje groter geworden is, is hier ooit een team aan architecten en aannemers bezig geweest. Robuuste en mooie gebouwen met een complete en goed onderhouden inventaris. Grote, schone klaslokalen, voldoende toiletten en ruimte voor de leraren.

Het probleem dat er echter is met deze school, is dat er te weinig leerlingen zijn. Om precies te zijn 125, waarbij er faciliteiten zijn voor 325 kinderen. Deze prachtige school staat nu om die reden op nominatie om te sluiten. Het enige dat deze school lijkt te missen, zijn hostel faciliteiten, zodat kinderen vanuit een breder gebied naar de school kunnen komen. Ze zijn daarom op zoek naar een sponsor die deze hostel faciliteiten wil en kan realiseren, zodat deze school kan voortbestaan. Daarnaast wordt er een tweede probleem opgelost. Er heerst (en dat is bij Boithuto niet anders) een serieuze problematiek met ouders. Ouders zijn sowieso vaker niet dan wel geïnteresseerd in hoe hun kinderen presteren op school. Vaak zijn ouders aan het werk en gaan vroeg van huis en komen laat thuis. Ze kijken niet naar hun kinderen om en

geven ze geen eten. Er zijn ouders die maar eens in de maand het weekend thuiskomen, waarbij de rest van de tijd de oudere kinderen (van zeg 8, 9 jaar) voor de jongere kinderen (van 3, 4 jaar) zorgen. Nog erger zijn de ouders die überhaupt liever vergeten dat ze kinderen hebben, de teenage mothers en die liever aandacht besteden aan hun sociale leven (oftewel drinken in de pub) dan hun kinderen opvoeden. Dan zijn er nog de kinderen die wees zijn of te maken hebben met heel zieke ouders. Om al deze redenen zijn hostel faciliteiten zeer gewenst. Met een hostel op een farm school zijn kinderen veilig, krijgen ze 3 maaltijden per dag en wordt er ook in de avond en weekend over ze gewaakt en is er sprake van een bepaalde mate van sociale controle. Dat in tegenstelling tot de hostels in de steden (die zijn er over het algemeen wel), maar waar misbruik, alcohol, drugs en criminaliteit op de loer ligt.

Ze hebben enorm hun best gedaan zich goed voor te bereiden op onze meeting. Er zijn foto's van de gebouwen, netjes ingeseald en uiteraard voorzien per bladzijde van een stempel en handtekening. Het is Afrika tenslotte ;-). Van zeker zoveel waarde is een document dat ze bijvoegen, waarin ze heel veel informatie verzameld hebben. Het is een soort van een projectplan. De tijdlijn is uiteraard liever gisteren dan vandaag, maar ze snappen dat er tijd nodig is om plannen van deze orde van grootte te realiseren. Toch missen we een aantal elementen en we geven hun huiswerk mee om de informatie compleet te maken. Zo willen we een financiële onderbouwing zien van de plannen en meer informatie hebben over de 200 kinderen die zij denken extra aan te kunnen trekken. Waar zijn die kinderen nu, gaan ze überhaupt naar school, hoe zit het met transport enzovoorts? Zodra we alle informatie compleet hebben, zullen we ons in Nederland met het gehele bestuur beraden of en hoe we met dit project verder willen. Het lijkt zeker interessant en zinvol te zijn.

Daarna is het de hoogste tijd om naar Boithuto te gaan. Daar volgt een volgend lang gesprek met Peter. En opnieuw gaan er werelden voor me open. Ik krijg inzicht in de performance van de school en de onderliggende problematiek. We identificeren voor het eerst een groep met kinderen die echt heel schrijnend zijn. Boithuto kent 15 wezen en zoals het er nu uitziet 5 kinderen die echt uit probleemgezinnen komen met bijvoorbeeld maar 1 ouder die ernstig ziek is. De wezen zijn afhankelijk van meestal hun grootmoeders die vaak meerdere kleinkinderen hebben om op te letten en in totaal een pensioen ontvangen van minder dan 100 euro per maand. Op het einde van ons gesprek zegt Peter tegen de andere leraren: *"Jordie is asking me so much questions that my head is breaking."* Maar wel met zijn grote ondeugende lach en hij omhelst me nog maar weer eens.

De dag eindigt met een rondje door de kostschool. We hebben ze verteld dat aanstaande zaterdag er 15 stapelbedden, plus 30 matrassen, beddengoed met lakens en 60 kussens arriveren (ze slapen vaak met 2 kinderen in 1 bed). Ze weten nauwelijks wat ze horen. Lakens hebben ze nog nooit gehad en ze joelen werkelijk bij het idee alleen al. Ze worden trots terwijl je naar ze kijkt. En trots zijn op wie ze zijn is een van de meest mooie dingen die we ze kunnen geven. Ze voelen zich belangrijk en geliefd, iets wat de meeste ouders nooit tegen deze kinderen zullen zeggen en een emotie die ze zelden voelen.

Na overleg met de leraren wordt besloten de meiden de meeste nieuwe bedden toe te kennen en de goede bedden van de meiden te verwisselen met de slechtste bedden van de jongens. De meiden hebben immers laten zien veel beter met nieuwe spullen om te kunnen gaan. Dat is toch hoe het werkt. We stellen vast waar de aller slechtste kapotte bedden staan en waar de wissels plaats gaan vinden. Door de 15 stapelbedden neemt de hostel capaciteit van de school sterk toe, waardoor ze meer leerlingen aan kunnen nemen, wat ontzettend belangrijk is voor het voortbestaan van Boithuto. Tegelijkertijd worden er stevige gesprekken gevoerd met de leerlingen over het onderhoud van het sanitair. Het is lastig om de hele groep aan te spreken, wetende dat er maar een paar jongens zich echt slecht gedragen hebben, maar het is wel belangrijk voor hun mindset. Peter bedankt me uitgebreid voor mijn geduld en zegt dat de meeste mensen hard zouden weglopen. Maar die kaatst ik vrolijk terug naar hemzelf. Hij is al bijna 30 jaar verbonden aan deze school, vanuit een diep geloof dat hij alle tegenslagen als malaria, polio, armoede en een verre afstand van zijn huis moest overwinnen, om deze arme kinderen onderwijs te kunnen geven.

Vrijdag 26 augustus

Ik probeer iedere dag in gesprek te komen over de financiële status van de school, maar jeetje wat maken ze daar toch een zootje van. Soms overheerst mijn wantrouwen heel even dat ze dingen achter houden, maar al heel snel komt daar de absolute onmacht voor terug die ik overal terugzie. Ze hebben vier rekeningen en werkelijk niemand overziet het totale plaatje. Sterker nog, ze overzien ook niet het plaatje per bankrekening. Ze doen hun uiterste best om al mijn vervelende vragen te beantwoorden. Maar ze falen grandioos. Waarbij mijn zorgen over de lessen in economische vakken ernstig toenemen.

Op zijn best vind je flarden terug van aantekeningen (op de cent nauwkeurig bijgehouden, en voorzien van drie handtekeningen, dat dan weer wel). Niemand begrijpt hoe een computer en zeker niet hoe een spreadsheet werkt. Inzage in hun banksaldo is ook al lastig. Ze begrijpen zelf vaak niet hoe posten afgeboekt worden. En ze worden verrast door betalingen. Wat me duidelijker en duidelijker wordt is hoe ontzettend weinig middelen de school heeft. En hoe slecht ze dat beetje dat ze hebben kunnen managen. Dat betekent allerm minst dat er geld verspild wordt overigens. Het totale inkomen dat de school krijgt schat ik nu op jaarbasis op maximaal 30.000 euro. Dat is zo'n 200 euro per kind. Daarvan moeten per jaar 91.890 maaltijden betaald worden (148 kinderen 1 maaltijd per dag en 52 kinderen in hostel 3 maaltijden per dag). En dan nog alle andere kosten zoals electriciteit (paar duizend euro per jaar), schoolmaterialen, benzine om deel te nemen aan formele (verplichte) meetings en bijscholingsprogramma's voor leerlingen, telefoons, klein onderhoud, hout om op te koken, cartridges, papier en de bank fee's. Om maar niet te spreken over investeringen en leukere dingen als bijspijkerprogramma's en sportactiviteiten. Salarissen van leraren worden betaald door de overheid en lopen niet via de rekeningen van Boithuto. Het is

niet ingewikkeld rekenen om te kunnen concluderen dat hoe lang je ook rekt je altijd tekort komt.

Samen met Britt ga ik in de ochtend naar grade 3 en 4 en naar grade 5 en 6. Twee geweldige klassen met super lieve kinderen. We zetten ze aan het tekenen. We hebben blanco post cards mee genomen en kleurige stiften

en ze gaan ijverig aan de slag. Ze vinden tekenen allemaal leuk. De ene wordt mooier dan de ander, maar er zitten echte kunstwerkjes tussen. We zullen ze in Nederland verkopen, samen met een foto van de leerling. De oudste klas belonen we met prijsjes voor de beste tekeningen. Ze schrijven hun naam en leeftijd erin (ik snap echt niet dat kindjes van 12 er echt uitzien als 6, maar het is waar) en we maken van ieder kindje met zijn of haar kaart een foto. Sommige kaarten staan vol met dankbetuigingen en liefdesbetuigingen aan ons. Andere tekenen een springbok of een wrattenzwijn. En ook de

hamburger van Wimpy's is best populair. Nog weer andere staan vol met bloemen en hartjes. Na de tekeningen krijgen ze allemaal een lolly en een bounceballon (bedankt Kim!!) wat allemaal hoort onder onze 'Little smile actions'.

Britt en ik brengen ook eindelijk een bezoek aan Unitas, de school met als home language Afrikaans, op 3 kilometer afstand van Boithuto. We zijn hier nu voor de derde keer en het is er tot onze schaamte nog nooit van gekomen. De directrice ziet ons gelijk en voelt zich super vereerd dat wij komen. Ze laat ons alles zien en vertelt honderduit over haar school. We vinden het een schril contrast met

Boithuto, maar toch is dit geen echt rijke school. Er bestaan in Afrika scholen in 5 categorieën. Categorie 1 t/m 3 zijn scholen waarbij de ouders geen of nauwelijks fee hoeven te betalen. Boithuto valt in de allerarmste categorie en is een categorie 1 school. Categorie 4 is Unitas en daarbij betalen ouders een fee van een kleine 100 euro per maand. Categorie 5 zijn de prive scholen en daar zijn de fees een veelvoud hiervan. Ondanks deze wetenschap is het slikken. De gebouwen zijn

prachtig en in goede staat. Ze hebben 8 grades, 8 klassen en 8 leraren (3 betaald door de overheid en 5 vanuit de school fees) op een totaal van 95 kinderen. Er is een dining room, een professionele keuken, een media centrum en sportfaciliteiten. In het hostel zitten maar 6 kinderen, maar is enorm groot en voorzien van douches, toiletten, wastafels en meerdere baden. Daarnaast zit een geweldig kinderdagverblijf waarin 36

kinderen verblijven en zo leuk ingericht dat daar de meeste Nederlandse kinderdagverblijven nog jaloers op zullen zijn. De kinderen lopen rond in trainingspakken die Britt hopeloos ouderwets vindt, maar wel heel lekker zitten en er netjes uitzien. Buiten is alles groen en staat alles in bloei. De school is omheind door een solide hek. Ze vinden het geweldig wat we doen en zijn uiterst hartelijk naar ons. Toch zijn Britt en ik beiden stil in de auto als we de 3 kilometer naar Boithuto overbruggen. Hoe enorm groot zijn de verschillen toch in deze kleine gemeenschap tussen wit en zwart en zou het ooit mogelijk zijn die verschillen kleiner te maken?

Dan spreken we nog uitgebreid met Wimpie Jordt, de dominee in Swartwater, die Boithuto een zeer warm hart toedraagt. Hij vertelt heel veel, bevestigt veel zaken waar we al weet van hadden en geeft ons nieuwe inzichten. We spreken met hem over het eigenaarschap van de grond, over de prachtige persoon Peter Molepo, over de complicaties die er zijn met de regering en de politiek en over de uitdagingen in Swartwater. Bovenal biedt hij ons zijn steun en commitment bij alles wat we doen. Het is een bijzonder gesprek, met een bijzondere man en het is geweldig om hem niet alleen via een mail te kennen maar in real life te ontmoeten. We vertellen hem ook waarom we niet verder gegaan zijn met het aidswezen project waar hij ons vorig jaar op attent gemaakt heeft. We focussen ons op onderwijs, toegang tot onderwijs en kwaliteit van onderwijs, omdat we in het diepst van ons hart geloven dat dat de enige manier is waarop een land uiteindelijk kan verbeteren. We geven aan ons niet in medische issues te willen mengen, hoe belangrijk dit ook is, maar dat we onze handen vol hebben aan onderwijs en ons daarbij laten inspireren door de wijze woorden van Nelson Mandela: *“Education is the most powerfull weapon which you can use to change the world.”* Dat begrijpt en ondersteunt hij volkomen. We danken hem en zullen nog vaak met elkaar contact hebben vermoed ik zo.

We wippen nog even langs bij Boithuto op zoek naar een specifieke leerling die niet meer aanwezig is en om zeker te stellen dat morgenvroeg de deuren open zijn van de klaslokalen die opgeknapt worden. Morgen zal ook ons transport uit Johannesburg arriveren, waarin de 15 stapelbedden zitten en wat meubilair voor een kinderdagverblijf.

Hierbij laat ik het voor vandaag.....

Heel hartelijke groet namens ons allemaal uit Swartwater,
Jordie

p.s. Ons rekeningnummer is NL30RAB00302654259 op naam van Stichting Britt Helpt. Wij zijn het best bereikbaar via sms op +31619923285